

Cock Vermolen

vicevoorzitter coöperatie Thebe EXTRA

CODE ROOD

De visie van zorgbestuurders heeft een te beperkte tijdshorizon. Er ontbreekt een sense of urgency waar het de toenemende zorgvraag van ouderen betreft. Bij voortzetting van het huidige beleid loopt de ouderenzorg compleet vast door de ouderengolf die op ons afkomt. Sommigen spreken van een zorginfarct.

De grens bereikt
Zorgbestuurders weten van de verdubbeling of vervelvoudiging van de zorgaantallen. Ze kennen de problemen. Bovendien lopen ze nu al keihard tegen de grenzen van de mogelijkheden van hun instellingen aan. Toch lijken ze er niet zenuwachtig van te worden.

Hebben bestuurders de illusie dat zij de oplossingen kunnen leveren? Dat de overheid dit weer financieel faciliteert? Zien ze wel dat het nationale zorgbudget zijn maximum wel zo ongeveer bereikt heeft? In Nederland geven we

elke maand 8 miljard euro aan zorg uit; dat is de waarde van de complete in Haarlem opgeslagen goudreserve van 14.000 goudstaven van 12,5 kilo elk. Zoveel dus... per máánd! En veel meer gaat dat niet worden.

Twée? Nee drie!

De beperking in het denkraam van zorgbestuurders en politici betreft de zienswijze dat de zorg twee actieve partijen kent: zorgaanbieders en zorgfinanciers (rijk, gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoren). Er zijn er echter drie. Eén ervan gaat de problemen in de zorg oplossen. Níet de

zorginstellingen. Níet de overheid. Maar de mensen zelf.

De slimmere zorgbestuurder ziet wel van welke kant de hulptroepen moeten komen. Hij hanteert slogans als 'zorg met de handen op de rug' en 'reablement' (in zwang in Denemarken). Na het adagium 'de patiënt centraal' (wie weet wat daarmee ooit bedoeld werd) 'krijgt' de zorgbehoevende nu 'eigen regie'. Nadat in de zorg decennialang hulpeloosheid is aangeleerd en de hulpbehoevende burger weinig anders hoefde te doen dan zijn armen in de lucht steken, is dit wel even wat

'Vorbereiden op ouder worden'. De Raad schrijft dat "ouderen het zoveel mogelijk in eigen regie en met en voor elkaar zouden moeten doen en zelf verantwoordelijk zijn." Een brede maatschappelijke beweging is nodig volgens de Raad, gericht op een cultuurverandering die ertoe leidt dat het vanzelfsprekend is dat je je goed voorbereidt op ouder worden.

Hoe zit het met die cultuurverandering? Hoe luid wordt die moeilijke boodschap verkondigd? De overheid, de politiek, houdt zich stil; zij sust en alarmeert niet en houdt de leugen in stand dat zij voor ons allen zorgt. Er zijn straks weer verkiezingen, politici zijn bang electoraat te verspelen. Zorgverzekeraars die doorpakken, bijvoorbeeld door ziekenhuizen te korten, zijn bang voor klantenverlies. Zorginstellingen houden intussen wel steeds vaker de deur dicht: "Sorry, we hebben nu 'code rood' en dat betekent dat wij u niet kunnen helpen". De meeste mensen weten van niets en leven met de illusie dat de staat voor ze zorgt als de nood aan de mens is.

Burgers in beweging

De mensen moeten echter wel gealarmeerd worden. Ze moeten in beweging komen, gestimuleerd worden in hun initiatieven om beter voor zichzelf en elkaar te zorgen. Mooi als ze daarbij een steun of liever een duw in de rug krijgen. En als ze niet vooruit te branden zijn, misschien wel een trap onder hun kont.

Er zijn zich gelukkig steeds meer mensen bewust van deze grote gezamenlijke opgave. Tal van lokale initiatieven komt op, van simpele burenhulp en goed nabuurschap tot lokale zorgcoöperaties. Ik ben van Coöperatie Thebe Extra, een ledenvereniging met 105.000 leden in West- en Midden Brabant die met zijn leden de beweging probeert te maken – al weten we niet altijd hoe - naar meer en beter zorgen voor jezelf en voor elkaar. Het zal wel moeten. ○

"Het is een helse klus om burgers in beweging te krijgen. De huidige generatie vitale ouderen heeft geen benul van hoe beroerd ze eraan toe is."

anders. Dat wordt dan een paradigmashift genoemd. En dit geheide paradigma 'moedertje staat zorgt voor u van de wieg tot het graf' shift niet vanzelf.

Cultuurverandering

Het is een helse klus om burgers in

beweging te krijgen. De huidige generatie vitale ouderen heeft geen benul van hoe beroerd ze eraan toe is als ze zich niet beter voorbereiden op hun (zorgbehoefte) leven later (opinieonderzoek 'De yep van tegenwoordig'; Trouw.nl/yep). De Raad van Ouderen wijst de weg in haar advies